

PROGRAM

MOST

BAŠ ZATO **MOST**

Stanje – osnovni pokazatelji

- Postotak zaposlenih u odnosu na ukupni broj radno sposobnog stanovništa:
 - EU 64,0 %
 - HR 49,0 %
- Javni dug Hrvatske je sa mlrd kuna 2000.g. narastao na 290 mlrd u 2015.g. (87% BDP)
- Vanjski dug 49 mlrd eura (114%BDP-a)
- Nezaposlenost mlađih ljudi je oko 50%, odmah iza Grčke.
- Nelikvidnost gospodarstva se ne smanjuje.
- Dvije godine imamo kontinuiranu deflaciju
- Riječ je o sistemskim uzrocima krize hrvatskog gospodarstva.
- Ključni uzroci leže u pogubnom monetarno-kreditnom mehanizmu, često mijenjanim uvjetima poslovanja kao i općenito antipoduzetničkoj klimi

Glavni ciljevi

- Rast BDP-a iznad 4% godišnje.
- Visoka zaposlenost (povećanje ukupne zaposlenosti)
- Resuverenizacija monetarnog sustava i aktivna uloga HNB-a.
- Poništiti CHF valutnu klauzulu i onemogućiti korištenje bilo koje valutne klauzule u domaćim transakcijama.
- Smanjenje javnog duga
- Urediti javne financije, javna poduzeća i upravljanje javnim dugom.
- Trgovačku ekonomiju transformirati dominantno uproizvodnu.
- Dugoročno uravnoteženje prihoda koje gospodarstvo može producirati i ukupnih rashoda svih javnih servisa (proračun)

Potrebne reforme

- Reforma javne uprave
 - optimizacija troškova, povećanje učinovitosti, mjerljivost rada i formiranje sustava stimulacije i napredovanja u državnoj upravi, redukcija dijela državnih agencija
- Reforma finansijskog sustava
 - HNB mora postati prava centralna banka
 - promjena strukture kreditnih plasmana – od sadašnjeg omjera plasmana kredita Proizvodnja: Potrošnja, koji iznosi 1: 1,4 u korist kredita za potrošnju treba omjer korigirati minimalno u omjer 3 : 1 u korist kreditranja poduzetništva i proizvodnje
- Reforma lokalne i regionalne (samo)uprave
 - Regionalizacija i racionalizacija sustava općina
- Reforma pravosuđa
 - Depolitizacija pravosuđa, povećanje efikasnosti i učinkovitosti, reforma kaznenih i prekršajnih odredbi
- Reforma poreznog sustava
 - Porezno rasterećenje poduzetništva, pojednostavljenje poreznih propisa, porezni nadzor prvenstveno savjetodavan a tek kod ponovljenih slučajeva i sankcijski

Poslovni uvjeti

- Formiranje poslovnih uvjeta koji će razvijati Hrvatsku proizvodnju a ne uvoz
- Maksimalno pojednostavljenje zakona i propisa u poslovnom segmentu
- Jednostavnija, efikasnija i fleksibilnija radna regulativa
- Kreiranje tržišno konkurentnih uvjeta financiranja poduzetništva
- Inspeksijske službe u funkciji zaštite kvalitete i uvjete rada a ne pribavljanja proračunskih sredstava sankcijama poduzetništa

Ukratko:

Želimo poslovne uvjete koje stimuliraju rast i razvoj proizvodnje, minimalan birokratsko-administrativni sustav te osiguravanje prava na normalnu egzistenciju svima, sadašnjim i budućim stanovnicima Hrvatske.

Deflacija, nezaposlenost i zaduženost (glavni ograničavajući čimbenici razvoja)

- Rješenje: Kombinacija ekspanzivnije monetarne i fiskalne politike.
- Učinci ekspanzivnije MP: osjetno niže kamatne stope, veća likvidnost, povećanje kreditiranja, potrošnje, investicija, konkurentnosti izvoza ...BDP-a.
- Ekspanzivna fiskalna politika: a) snižavanje poreznih stopa i b) povećanje ulaganja države u kapitalne projekte sa novčanim tokom.
- Ova kombinacija uz inozemne *greenfield* investicije morala bi konačno vratiti optimizam, pokrenuti potrošnju, investicije, izvoz, zapošljavanje i na kraju rast BDP-a.
- Dakle, ključni cilj ekonomске politike je visoka zaposlenost.

Motori poticanja rasta BDP-a

- Osobna potrošnja
 - Povećanje neoporezivog dijela dohotka (iznosi povećanja će se utvrditi nakon uvida u ukupno stanje državnih financija)
- Državna potrošnja
 - Optimizirati sve troškove javne uprave
 - Pokrenuti kapitalne investicije koje povećavaju proizvodnju, zaposlenost i BDP.
 - Projektne obveznice za infrastrukturne projekte
 - Fond za poticanje inovacija i novih tehnologija
- Investicije
- Izvoz
- Snižavanje poreza i blaža monetarna politika (niže kamatne stope)
- Znanje i nove tehnologije

Investicije

- Uvjet za investicijski rast je značajno snižavanje kamatnih stopa.
- Uoga HNB-a je ključna u osiguranju primjerenih izvora sredstava bankama koje će one prenositi na poduzeća i građane.
- U energetskom sektoru preferiramo povećanu investicijsku aktivnost koja će značajno povećati BDP pogotovo u dijelu obnovljivih izvora energije.
- Poljoprivredi su potrebne investicije od oko 18 mlrd. kuna za navodnjavanje i pripremu neobrađenih zemljišta kojih imamo oko 800 tisuća hektara.
- Na svakih 14 hektara može se zaposliti 1novi radnik. Ukupno razvojni potencijal iznosi oko 55 tisuća radnika.
- Dinamiku treba uskladiti sa realnim mogućnostima provedbe

Energetika

- Energetika u službi gospodarstva
- Puni otklon od ugljikovodika u energetici
- Poticanje obnovljivih izvora energije u energetskom sektoru
- Izgradnja proizvodnih energetskih objekata, prvenstveno manjih hidroelektrana i RHE ravnomjerno raspoređenih po Hrvatskoj te reaktivacija analize projekata koji su već dovedeni do određene razine projektne gotovosti (Senj, Vinodol, Borovik i Mosor)
- Za projektiranje i izgradnju energetskih objekata treba koristiti naše resurse što izgradnju HE čini 85% hrvatskim proizvodom.

Gospodarenje otpadom

- Sadašnja politika gospodarenja otpadom RH počiva na ekonomski i ekološki štetnom konceptu gospodarenja otpadom koji se provodi kroz izgradnju skupih i nepotrebnih županijskih ili regionalnih centara. Kvaliteta ovih rješenja je takva da se može govoriti o sustavu **MANIPULACIJE SMEĆEM**, a ne **GOSPODARENJA OTPADOM**.
- Sustav manipulacije smećem, (ako ga dozvolimo,) će samo u prvom investicijskom krugu koštati preko pet milijardi kuna a za njegovo neracionalno funkcioniranje će građani RH plaćati milijardu kuna godišnje što je povrh svih sadašnjih komunalnih troškova otpada.
- Stoga se zalažemo za hitnu provedbu dosljednog ekološki zasnovanog sustav gospodarenja otpadom, koji će u investiciji koštati tri puta manje a njegovo funkcioniranje će se u najvećoj mogućoj mjeri financirati iz očuvane ekonomske vrijednosti otpada odnosno sirovina.
- Samo papir i karton te primarno sortirana plastika daju vrijednost od 400 milijuna kuna godišnje.

Plaće i raspoloživi dohodak

- U siječnju 2015.g. u HR je bilo zaposleno 1,225 milijuna ljudi.
- Oko 520 tisuća njih primalo je neto plaću do 4.000 kuna, što je 42% zaposlenih.
- Oko 1,2 milijuna radnika primalo je plaću do 10.000 kuna (94%)
- Stvaranje poslovnih uvjeta koji će omogućiti podizanje razine neoporezivog dijela plaće je jedan od prioriteta Mosta. To je potrebno provesti pazeći na usklađenost povećanja sa potrebama državnih financija.
- Tako oslobođeni porezni odbitci povećali bi raspoloživi dohodak koji bi na godišnjoj razini značajno potaknuli osobnu potrošnju, zapošljavanje i u konačnici BDP.

Mirovinski sustav

- U Hrvatskoj oko 887 tisuća umirovljenika prima mirovine do 1700 kuna (72%).
- Prosječno isplaćena mirovina u 2014.g. iznosila je 2.425 kuna, što je samo 425 kuna iznad granice siromaštva.

Rješenja održivosti mirovinskog sustava:

- Povećanje stope zaposlenosti i rast plaća
- Premještaj osiguranika iz drugog u prvi stup
- Drugi mirovinski stup bi bio na dragovoljnoj bazi

Porezna politika

- Značajno pojednostavljenje tipova i broja poreznih obveza
- Smanjenje poreznog opterećenja tvrtkama i gospodarstvu
- Ukipanje svih parafiskalnih nameta
- Pojednostaviti sustav poreznih olakšica
- Plaćanje PDV-a po realizaciji (naplati)
- Jednakost svih, velikih i malih kod poreznih institucija
- Porezni nadzor mora u prvoj iterakciji biti savjetodavan i edukativan a tek nakon eventualnog zanemarivanja upozorenja i ponavljanja prekršaja, sankcijski

Novi menadžment javnog sektora

- Novi menadžment javnih poduzeća treba biti profesionalan i biran putem javnih natječaja. Plaće i bonusi trebaju biti vezani za uspješnost poslovanja posebno u djelatnostima koje imaju tržišnu konkurentnost.
- Konačno pristupiti restrukturiranju zdravstvenog sustava i sustava javne uprave gdje su moguće značajne uštede.
- Država svojim interesom treba upravljati putem nadzornih odbora a ne uprava.
- Osnovati „*bussines intelligence*“ za javna poduzeća koji bi dodatno štitio sustav od korupcije i poticao novu etiku.
- Povezati sve državne agencije i institute gdje je to moguće.

Državna imovina

- Hrvatska je među pet zemalja u EU po vrijednosti državne imovine – nominalno oko 30 mlrd. eura. Realna cijena varira o gospodarskim uvjetima.
- Država posjeduje oko 347 milijardi kuna dugotrajne imovine, 171 milijardu kuna godišnjih prihoda, 41 posto ukupne imovine poslovnog sektora u zemlji, 28 posto svih prihoda poslovnog sektora.
- Boljim upravljanjem i prodajom dijela za državu dugoročno nefunkcionalne imovine javni dug može se smanjiti za oko 25%.
- Hrvatska je zemlja mrtvih kapitala.

NUŽNOST PROMJENE KREDITNE POLITIKE BANAKA (tablica sektorske distribucije kredita -2014.)

Re d. br.	Djelatnost	Udio u BDP-u (mlrd .kuna)	Udio u kreditim a (mlrd .kuna)	Razl i ka (+ ili -)	Razl i ka u % (5/3)
1	2	3	4	5	6
1.	Građevinar stvo	14,5	26,1	+11,6	+80, 0
2.	Prerađivač ka industrija	65,7	20,7	-45,0	-68, 5
3.	Poljoprivre da	23,7	4,5	-19,2	-81,0
4.	Turizam (smještaj i pripr. hrane)	60,4	7,4	-53,0	-87,7
5.	Trgovina	36,1	18,7	-17,4	-48, 2
6.	Ostalo	128,0	27,4	-100, 6	-78,6
	Ukupno	328,4	104,8	-223, 6	-68,1

Analizirajući plasmane banaka dolazi se do sljedećeg zaključka:

- Građevinarstvo je dobilo kredita za 80% više nego što realno proizvede BDP-a.
- Prerađivačka industrija nije dovoljno praćena kreditima banaka jer za svoj BDP koristi svega 19,7% kredita banaka.
- Poljoprivreda je posebno u lošoj poziciji, jer je koeficijent obrtaja poljoprivredne proizvodnje manji od prerađivačke industrije, a praćena je kreditima banaka sa svega 19,0% u odnosu na proizvedeni BDP.
- Turizam je također nezadovoljavajuće financiran kreditima banaka – svega 12,3% svog BDP-a. Međutim, turizam ima kratak period stvaranja BDP-a (90 dana), pa ako ove kredite pomnožimo sa 4 možemo zaključiti da je turizam financiran kreditima banaka sa cca. 50% potrebnih sredstava za ostvarenje svog udjela u BDP-u.

Glavni problemi u poljoprivredi

- Dugogodišnja kriva kreditna i tečajna politika i nekonzistentne politike podrške i razvoja poljoprivrede i stočarstva
- Visoki troškovi proizvodnje (gorivo, gnojivo, zaštitna sredstva...)
- Starenje i emigracija ruralnog stanovništva
- Nepoštena trgovačka praksa kroz visoke cijene trgovackih marži i uvozni lobiji
- Rascjepkanost i neiskorištenost poljoprivrednog zemljišta
- Slaba povezanost malih poljoprivrednih gospodarstava
- Nedostatak dobre komunikacije između poljoprivrednih proizvođača i institucija
- Prezaduženi farmeri

Točke djelovanja upromjeni agrarne politike

- Poticanje izravnog plasmana poljoprivrednih i stočarskih proizvoda krajnjim kupcima.
- Robne rezerve: organizirani otkup i skladištenje 20% domaće proizvodnje hrane po unaprijed poznatoj cijeni.
- Uvođenje Pravilnika o zabrani korištenja glifosata (na tlu, kao i proizvoda tretiranih njime), obzirom da su ti totalni herbicidi izravno vezani uz sadnju genetski modificiranih sjemena.
- Temeljitiji rad graničnih fitosanitarnih i veterinarskih inspekcija te instituta i laboratorija
- Poticaji za izgradnju hladnjača za voće, povrće i meso
- Uvođenje učinkovitijeg nadzora nad poslovanjem trgovačkih lanaca i nadzora nad dampinškim cijenama
- Kontrola sljedivosti hrane i označavanja porijekla prehrabnenih namirnica
- Kriterij poticaja treba biti prinos, a ne veličina posjeda

Točke djelovanja upromjeni agrarne politike

- Poticanje izravnog plasmana poljoprivrednih i stočarskih proizvoda krajnjim kupcima.
- Robne rezerve: organizirani otkup i skladištenje 20% domaće proizvodnje hrane po unaprijed poznatoj cijeni.
- Uvođenje Pravilnika o zabrani korištenja glifosata (na tlu, kao i proizvoda tretiranih njime), obzirom da su ti totalni herbicidi izravno vezani uz sadnju genetski modificiranih sjemena.
- Temeljitiji rad graničnih fitosanitarnih i veterinarskih inspekcija te instituta i laboratorija
- Poticaji za izgradnju hladnjača za voće, povrće i meso
- Uvođenje učinkovitijeg nadzora nad poslovanjem trgovačkih lanaca i nadzora nad dampinškim cijenama
- Kontrola sljedivosti hrane i označavanja porijekla prehrabnenih namirnica
- Kriterij poticaja treba biti prinos, a ne veličina posjeda

Uspostava konkurentne kreditne i porezne politike u poljoprivredi

- Osnovati Agrobanku i Agroosiguranje kao neprofitne i etične institucije usmjerenе na revitalizaciju poljoprivrede i života na selu. Država u tom temeljnom cilju revitalizacije sela mora participirati sukladno EU modelima u tom segmentu. Agrobanka bi odbravala dugoročne kredite (10-40 godina) koji će omogućiti povratak na selo, obnavljanje napuštenih imanja i gospodarskih objekata, izgradnju infrastrukture, nabavu strojeva, bušenje bunara, izradu gusterni i akumulacija (vodna neovisnost) uz kamatnjak u visini inflacije + 1%
- Porezi – paušal na obrt i na OPG-ove (jednostavnost poslovanja, usmjereno na djelatnost a ne na administraciju, nema vođenja računovodstva, raznoraznih finansijskih izvještaja...)
- Smanjenje PDV-a na domaće poljoprivredne proizvode i na repromaterijal na 10%,
a za ekološku proizvodnju na 5%

Politika prema prirodnim resursima

- Most prepoznaće vode, šume, zemljište i dijelove energetskog sustava, kao strateške resurse Republike Hrvatske, nužne za opstanakdruštva na ovim prostorima.
- Zahtijevat će da svaka inicijativa, kojom bi se upravljanje tim strateškim resursima na bilo koji način odvojilo od ingerencije hrvatskog društvenog ustroja (vlada, Sabor...), mora bitiverificirana izjašnjavanjem svih stanovnika Hrvatske.

Poduzetništvo i zaposlenost

- Pojednostavljenje administracije (Zakona o radu, Zakona o zaštiti od požara...)
- Poticanje srednjeg i malog poduzetništva
- Porezno rasterećenje kao pokretanje gospodarstva i poticanje zapošljavanja mladih, te samozapošljavanja
- Smanjenje parafiskalnih nameta
- Viša učinkovitost javne uprave pri izdavanju potrebnih dokumenata radi urednog poslovanja

Lokalna i regionalna (samo)uprava

- Volonterski rad načelnika i vijećnika u malim općinama
- Smanjenje broja dužnosnika u lokalnoj samoupravi na način da se izravno bira samo načelnik, odnosno gradonačelnik, a ne i njihovi zamjenici (Na taj način bi se za preko 600 smanjio broj izabralih lokalnih dužnosnika)
- Središnji gradovi obavljaju administrativne i druge poslove za općine u njihovu okruženju
- Smanjenje broja općina, spajanje općina i gradova u zasebne lokalne jedinice, pripajanje neodrživih općina održivim općinama nakon temeljite javne i stručne rasprave, uz suglasnost građana
- Započeti proces smanjenja broja županija i regionalizacije Republike Hrvatske
- Preveliki broj županija onemogućio je da one postanu regionalne zajednice koje će na svom prostoru biti nositelj gospodarskog razvijanja, jer je njihov fiskalni potencijal premalen -> nužno stvaranje jačih regija

Javni sektor

- Uspostaviti strateški plan reforme javnog sektora
- Utvrditi jasne kriterije za osnivanje agencija, njihovo spajanje, smanjenje, upravljanje, uključujući propise o plaćama, te prije osnivanja bilo koje nove agencije zahtijevati objavljivanje obrazloženja i prepostavljenih prednosti njezina osnivanja, uz procjenu fiskalnog učinka.
- Profesionalizacija i uvođenje sustava plaća za cijeli javni sektor koji se temelji na sustavu izvrsnosti (nagrađivanje za rezultate rada)
- Depolitizacija kadra (smanjenje broja zaposlenih po političkoj liniji)
- Potaknuti seljivost unutar javnog sektora ograničenjem mandata na pojedinom radnom mjestu ovisno o hijerarhijskoj razini
- Jačanje načela transparentnosti kao elementa djelotvornijeg upravljanja javnim resursima
- Fiskalna odgovornost
- Profesionalni menadžment javnih poduzeća, privatizacija poduzeća u kojima je država stekla udio u procesu predstečajne nagodbe

Pravosuđe

- Pojednostavljanje sudskih postupaka
- Strukturno ojačavanje stručnosti i neovisnosti pravosuđa
- Modernizacija pravosuđa
- Omogućavanje sudovima i državnom odvjetništvu učinkovit progon počinitelja kaznenih djela
- Zemljišnoknjižna reforma
- Smanjenje troškova ovrha